

Afgørelsen af, hvem der skal være Menigheds Præst, som hidtil kommer til at ligge hos den høje Regering. Og med Hensyn til Præstelønningsloven gaar man ind paa at overlade Ministeren ved kongelig Anordning at ordne denne Sag i hvert Fald foreløbigt. Man opgiver Kravet om Præstevalg ikke paa Grund af den Modstand, man har mødt hos Landstinget, men ene og alene af den Grund, at man her har mødt Modstand hos den nuværende Minister. Der er jo ingen, der ved, hvorledes Landstinget i dette Øjeblik staar til Spørgsmaalet om Præstevalg. I 1870 vedtog Landstinget et Lovforslag, hvorigennem et Menighedsudvalg, svarende altsaa til Menighedsraadet her, fik en lignende Indstillingsret, som der her er Tale om. Men det gik videre end den nuværende Ministers Forslag, idet Landstinget efter Halls Forslag vedtog, at naar der var Enstemmighed i Udvalget, skulde Menigheden have den Mand, der indstilledes. Det har den nuværende Minister ikke været at formaa til at gaa ind paa, skønt de Tanker have været fremme under Forhandlingerne. Altsaa ikke en Gang saa vidt, som Landstinget gik i 1870, gaar den højtærede Minister nu og Flertallet med ham. Folketinget vilde ikke den Gang gaa ind paa Landstingets Forslag, fordi man fandt, det var alt for lidt, skønt det gik videre end det foreliggende Forslag, og Folketinget stillede derfor og vedtog gentagne Gange det Forslag, som nu under lidt forskellige Former er fremsat af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) og mig, Venstres gamle Forslag i denne Sag. Det blev ganske vist afvist af Landstinget. Ved en politisk Afstemning blev det nægtet Overgang til 2den Behandling. Men de ledende Mænd i Landstinget udtalte, at de godt kunde gaa med til et direkte Valg af Præster, — det udtalte baade Ploug og Fischer — de ønskede, man skulde tage den saakaldte slesvigske Valgmaade, hvorefter der blev indstillet 3 Kandidater til Menigheden, medens denne selv traf det afgørende Valg imellem dem. Altsaa Tanken om det direkte Valg var paa ingen Maade fjern fra de ledende Kræfter i Landstinget, og da Fischer kort efter blev Kultusminister, indbragte han Forslag i den Retning, jeg omtalte. Det var i 1875. Forslaget blev ikke gennemført, men senere har Landstinget overhovedet ikke syslet med denne Sag, saa man kan ikke sige, at det er af Hensyn til den Modstand, som et Forslag om di-

rette Præstevalg vil møde der, at man nu maa opgive det. Om det vilde møde Modstand i Landstinget, maatte i hvert Fald først prøves. Der er foregaaet en rig Udvikling siden 1875 baade omkring i Befolkningen og her paa Rigsdagen, og det maa erindres, at i Folketinget var det i sin Tid ikke blot Venstre, der ønskede direkte Præstevalg, men det var ogsaa Medlemmer af Mellempartiet og af Højre. En Mand som Provst Lund, som den Gang var Medlem af Tinget, stillede i 1879—80 et Forslag, der laa meget nær ved Venstres. Medens Venstres Forslag gik ud paa, at Menighedsudvalget skulde faa et begrænset Antal af Ansøgningerne tilsendt og saa indstille 3 til Menighedens Valg, vilde han have det saaledes, at Menighedsudvalget skulde have samtlige Ansøgninger tilsendt, og af disse skulde det saa indstille 6 til Regeringen, der da igen af disse 6 skulde indstille 3 til Menigheden, medens det afgørende Valg til sidst skulde ligge hos denne. Der har altsaa fra mange Sider her i Salen været Stemning for at gaa til de direkte Præstevalg, og det er noget, der endnu den Dag i Dag er Stemning for blandt Tingets Medlemmer. Det er noget, der under denne Sags Behandling har forbaavset mig, at jeg ikke har truffet et eneste Medlem af Flertallet, uden at de have sagt: Ja, vi vilde helst have direkte Præstevalg, vi vilde helst have Venstres gamle Forslag, men det kunne vi ikke faa. Men hvorfor kunne vi ikke faa det? Hvorfor kunne vi ikke en Gang forsøge at faa det? Der er kun een Grund: Fordi den højtærede Minister ikke vil det! (Munterhed.) Man søger Grunden til, at man nu maa indtage et andet Standpunkt end før, i Systemskiftet. Men jeg ser ikke rettere, end at efter Systemskiftet maatte man netop vente, at vi havde faaet en Regering, som vilde prøve paa om muligt at føre Venstres gamle Forslag gennem Landstinget. Skulde det vise sig, at det der mødte en saadan Modstand, at det ikke kunde føres igennem, saa kunde man jo bagefter forhandle, om man kunde nøjes med noget mindre. Men jeg forstaar ikke, at man nu, uden at være nødsaget til det, selv frivillig opgiver Folketingets Standpunkt og nøjes med en ordnet Indstillingsret. Man siger: Jo, vi maa gøre det, thi efter Systemskiftet maa vi følge Ministeren. Ja, jeg har været glad ved Systemskiftet, fordi jeg troede, at det betød, at nu havde vi skiftet Regeringssystem, saaledes at vi for Fremtiden skulde have et Ministerium